

3/2022 | Tiedote alkavasta tutkimuksesta

Lääkkeiden potilaskohtaisen annosjakelun hyvät toimintatavat - toimintamallin toteutuminen suomalaisissa apteekeissa

Kukkola S, Rajalaakso S, Kallio S, Sinnemäki J

Tavoitteena selvittää koneellisen annosjakelun nykytilaa

- Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten Lääkkeiden potilaskohtaisen annosjakelun hyvät toimintatavat -oppaan (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016) mukaiset toimintamallit toteutuvat ja on otettu käyttöön suomalaisissa apteekeissa. Erityisesti halutaan selvittää, miten oppaassa annosjakelun ehdottomaksi edellytykseksi määritelty paikallinen sopiminen ja moniammatillinen yhteistyö toteutuvat. Lisäksi tutkimuksen avulla kerätään tietoa annosjakeluprosessiin paikallisesti kehitetyistä toimintamalleista.
- Tutkimus on osa Apteekki- ja sairaalafarmasian erikoistumiskoulutusta.
- Aineisto kerätään tammi-helmikuussa 2022 ja tutkimustulokset esitellään tieteellisenä artikkelina syksyllä 2022.

Aineisto ja menetelmät

Tutkimus toteutetaan poikkileikkaustutkimuksena, jonka aineisto kerätään sähköisellä kyselyllä. Kysely lähetetään kaikille lääkkeiden koneellista annosjakelua tarjoaville apteekeille. Kyselyllä selvitetään erityisesti lääkitysturvallisuuden kannalta kriittisiä annosjakelun vaiheita, joissa tulisi hyödyntää moniammatillista yhteistyötä tai paikallista sopimista.

Koneellinen annosjakelu tarkoituksenmukaisen lääkehoidon tukena

Lääkkeiden potilaskohtainen annosjakelu on palvelu, jossa apteekki tai sairaala-apteekki toimittaa potilaan säännöllisesti käyttämät lääkkeet jaeltuina annoskohtaisiin pusseihin tai annostelijoihin yleensä kahden viikon erissä. Jakelu voidaan tehdä koneellisesti tai manuaalisesti. Palvelun tavoitteena on muun muassa tukea tarkoituksenmukaista lääkkeiden käyttöä, ehkäistä lääkityspoikkeamia ja vähentää tarpeettomia lääkehoidon kustannuksia.

Sosiaali- ja terveysministeriö, Kansaneläkelaitos (Kela), Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) laativat vuonna 2016 yhteistyössä oppaan, jonka tarkoituksena on luoda raamit annosjakelun valtakunnalliselle toimintamallille niin, että palvelun tavoite järkevistä lääkehoidosta toteutuisi potilaiden kannalta tasavertaisesti. Toimintamallin tavoitteena on selkeyttää eri ammattiryhmien ja potilaan lääkehoitoa toteuttavien tahojen tehtäviä ja vastuita. Oppaassa korostetaan potilaan lääkehoidon tarpeen ja tarkoituksenmukaisuuden säännöllisen arvioinnin välttämättömyyttä, toimintayksiköiden ja organisaatioiden rajat ylittävää moniammatillista yhteistyötä potilaan kokonaisvaltaisen hoidon onnistumisen varmistamiseksi sekä paikallisen sopimisen ehdotonta välttämättömyyttä toimivan annosjakelupalvelun tuottamiseksi.

Lääkkeiden potilaskohtaisen annosjakelun hyvien toimintatapojen toteutumisesta ei ole aikaisempaa tutkimustietoa. Tutkimuksen tulokset tulevat antamaan tietoa koneellisen annosjakelun nykytilanteesta ja miten toimintaa pitäisi kehittää apteekeissa valtakunnallisen toimintamallin suuntaviivojen mukaan siten, että palvelulle asetetut tavoitteet toteutuvat.

Sosiaali- ja terveysministeriö: Lääkkeiden potilaskohtaisen annosjakelun hyvät toimintatavat. Raportteja ja muistioita 2016:1. Saatavilla internetistä:
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/74744>

Lisätietoja

Susanna Kukkola, apteekkari, Kortesjärven apteekki, susanna.m.kukkola@helsinki.fi, puh.0405344406

Sanna Rajalaakso, osastofarmaseutti, HUS Apteekki, sanna.rajalaakso@helsinki.fi, puh.0405423362

Tiedote on tutkimusryhmän laatima. Vastuu sisällöstä ja jakelusta kuuluvat tutkimusryhmälle. RATTI-tutkimusverkosto ja julkaisualustan ylläpitäjä eivät vastaa yksittäisten tiedotteiden sisällöstä.